

**AKČNÍ PLÁN
STRATEGIE POLITIKY
STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNA
V OBLASTI DROG A ZÁVISLOSTÍ
NA OBDOBÍ 2022–2023**



| MAGISTRÁT MĚSTA BRNA |
| ODBOR SOCIÁLNÍ PÉČE | KOORDINAČNÍ CENTRUM PREVENCE |

Obsah

1 Základní parametry Akčního plánu na období 2022-2023	3
2 Popis opatření a aktivit Akčního plánu k realizaci v roce 2022-2023.....	5
3 Hodnocení a plnění Akčního plánu za období 2022–2023.....	15
Použité zkratky.....	16
Strategická mapa pro Akční plán v oblasti drog a závislostí na období 2022–2023	17

1 Základní parametry Akčního plánu na období 2022-2023

„Akční plán strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2022–2023“ (dále jen Akční plán) je v pořadí prvním prováděcím dokumentem „Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2022–2025“ (dále jen Strategie). Vytvoření Akčního plánu 2022–2023 předcházela setkání s odborníky a průběžné evaluace minulého Akčního plánu (2020-2021), ten však bude možné vyhodnotit v plném rozsahu až po uplynutí doby jeho trvání.

Strategie i Akční plán by měly sloužit jako pomocný nástroj pro snižování rizik a zároveň napomoci destigmatizaci osob se závislostním chováním. Oba tyto dokumenty byly vytvořeny tak, aby jejich plnění bylo reálné, konkrétní a pragmatické. Akční plán cílí na vnesení inovací do stávajícího systému poskytované péče a služeb, usiluje o ukotvení koordinačních a propojovacích mechanismů v praxi, o posílení povědomí o dané problematice drog a závislostí na úrovni odborné i laické diskuse a o podporu osvědčených a dobrou praxí ověřených postupů z domácích či zahraničních zdrojů využitelných na území města Brna.

Zásadní rozdíl mezi Strategií jako takovou a tímto Akčním plánem spočívá v tom, že Strategie pojednává o dané problematice napříč celým spektrem a Akční plán reaguje na určitou výšeč nastíněných problémů, které budou pod garancí Koordinačního centra prevence (dále jen KCP) a jeho dotačních titulů řešeny v nadcházejících dvou letech. Institucím a organizacím zapojeným do realizace městské politiky drog a závislostí chce KCP zároveň poskytnout co nejlepší možnou podporu a koordinaci.

Délka období

Akční plán je koncipován na 2 roky (období 2022–2023) s předpokladem navazující podpory celé oblasti a budování dlouhodobé politiky města v oblasti drog a závislostí, včetně rozšíření na další cílové skupiny. V souladu s kritérii „Protidrogové strategie EU (2021–2025)“ jsou jednotlivá opatření (aktivity) strategických cílů formulována jako časově omezená, fakticky podložená, s cílem dosáhnout reálných a měřitelných výsledků.

Cílové skupiny

- aktivní uživatelé legálních a nelegálních návykových látek a závislí
- osoby se závislostním chováním
- sociální okolí závislého nebo ohroženého závislostí (rodina, blízcí)
- školní populace (žáci a studenti, rodiče, pracovníci škol a školských zařízení)
- pracovníci realizující programy, služby a vzdělávání v oblasti drog a závislostí
- široká veřejnost (laická i odborná).

Odpovědnost

Koordinaci realizace a průběžné vyhodnocení Akčního plánu bude zajišťovat Magistrát města Brna prostřednictvím KCP Odboru sociální péče ve spolupráci s jednotlivými aktéry působícími v oblasti problematiky drog a závislostí, s ostatními věcně příslušnými odbory MMB, zástupci odborné i laické veřejnosti. Aktivita jsou koncipovány projektově. Kým budou dané aktivity realizovány, bude jasné vždy po vyhodnocení podaných žádostí v rámci konkrétní výzvy daného dotačního programu.

2 Popis opatření a aktivit Akčního plánu k realizaci v roce 2022-2023

Strategický cíl 1	Dostupnost běžné zdravotní péče pro zvláště ohrožené skupiny osob užívajících drogy
Opatření 1.1	Zvýšení dostupnosti terénní zdravotní péče pro zvláště ohrožené skupiny osob užívajících drogy
Popis	<p>Lidé se závislostním chováním, a zejména uživatelé nelegálních drog, mají ztížený přístup ke zdravotní péči (MMB, 2017). Zkušenosti z období koronavirové krize ukazují, že zvláště pro osoby bez domova je dostupnost běžné zdravotní péče enormně ztížena.</p> <p>Toto opatření směřuje k žádoucímu stavu, kdy je zdravotní péče dobře dostupná pro všechny lidi užívající drogy, a zejména pro některé obzvláště ohrožené skupiny, jako jsou například lidé v situaci nestabilního bydlení, osoby s mnohočetnými potížemi, s kombinovaným postižením apod. Dostupnost je přitom zajišťována přímo v místech, kde se tyto osoby zdržují.</p> <p>Strategický cíl 1 je úzce propojen s cílem 3, který je věnovaný zajištění specializované péče v rámci nízkoprahových adiktologických služeb.</p>
Participující subjekty	SMB, zdravotnická zařízení, komunitní adiktologické služby, nestátní neziskové organizace
Aktivity	<p>1.1.1 Zaměstnání zdravotního personálu, zejména lékařů, v zařízeních sociálních a adiktologických služeb určených pro osoby užívající drogy</p> <p>1.1.2 Zajištění terénní zdravotní péče pro osoby užívající drogy</p>
Opatření 1.2	Podpora osob se závislostním chováním při využívání standardní i specializované zdravotní péče
Popis	<p>Vlivem zmíněné ztížené dostupnosti zdravotní péče, ale také z důvodů specifického životního stylu a dalších faktorů má řada osob se závislostním chováním tendenci vyhledávat zdravotní péči až tehdy, když je jejich stav akutní. Závislostní chování samo o sobě může někdy překrýt časné symptomy závažných onemocnění a pozdní řešení zdravotních problémů může vést k chronicitě, invaliditě a řadě psychosociálních potíží. Pracovníci sociálních a adiktologických služeb mohou u svých klientů aktivně probouzet zájem o svůj zdravotní stav, také by ale měla existovat nabídka doprovodů a asistencí při využívání běžné zdravotní péče v celé šíři. Zvláštní důraz by měl být kladen na využívání zdravotní péče u těhotných žen, které mohou mít často obavy docházet na předporodní vyšetření, avšak časnou diagnostikou se dá výrazně ovlivnit budoucí život jejich dětí.</p>
Participující subjekty	SMB, zdravotnická zařízení, komunitní adiktologické služby, sociální služby

Aktivity	<p>1.2.1 Navázání spolupráce komunitních adiktologických služeb se zdravotnickými zařízeními</p> <p>1.2.2 Asistence osobám užívajícím drogy při zajišťování zdravotní péče</p> <p>1.2.3 Cílené osvětové kampaně i přímé intervence v cílové skupině zaměřené na posílení péče o své zdraví a včasné vyhledání zdravotní pomoci</p>
----------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Strategický cíl 2	Dostupnost bydlení pro osoby užívající drogy
Opatření 2.1	Úpravy stávajících pobytových služeb za účelem jejich zpřístupnění pro osoby užívající drogy
Popis	Toto opatření směřuje k žádoucímu stavu, kdy osoby užívající drogy budou mít k dispozici dostupné bydlení a nebudou vylučovány z běžného bydlení pouze na základě skutečnosti, že užívají psychotropní látky. Pobytové služby by zároveň měly mít k dispozici účinné nástroje, jak řešit komplikované situace spojené s užíváním drog v prostorech určených k bydlení. Poskytovatelé pobytových služeb by také měli mít k dispozici specializované služby, které mohou jejich klientům pomáhat s problematikou drog a závislostí tak, aby si dokázali bydlení udržet.
Participující subjekty	SMB, nestátní neziskové organizace, adiktologické komunitní služby
Aktivity	<p>2.1.1 Vzdělání personálu pobytových služeb v tématech spojených s psychoaktivními látkami, závislostí a vztahu mezi drogami, traumatem a bezdomovectvím</p> <p>2.1.2 Navázání těsné spolupráce mezi sociální pobytovou službou a adiktologickou službou (case management, workshopy, kulaté stoly)</p> <p>2.1.3 Zpracování metodiky pro práci s lidmi užívajícími drogy ve službách spojených s bydlením</p>
Opatření 2.2	Příprava nové pobytové služby s nepřetržitým provozem pro osoby užívající drogy
Popis	V České republice dosud neexistuje služba, která by se zaměřovala na poskytování ubytování pro osoby ve vyšším věku, které užívají psychoaktivní látky. Naopak, osoby užívající drogy jsou ze služeb pro seniory zpravidla spíše vylučovány. V zahraničí však existuje řada pozitivních zkušeností s pobytovými službami pro tuto skupinu osob, které jim umožňují žít důstojný a komunitní život s dostupnou zdravotní a sociální péčí. Toto opatření má za cíl prověřit možnosti zřízení podobných služeb v Brně.
Participující subjekty	SMB, nestátní neziskové organizace
Aktivity	<p>2.2.1 Analýza možností asistovaného / chráněného / podporovaného / sociálního bydlení pro stárnoucí uživatele drog (včetně alkoholu) v Brně</p> <p>2.2.2 Analýza proveditelnosti zřízení specializovaných zařízení typu nursing homes známých ze zahraničí (Černíková, 2017)</p>

Strategický cíl 3	Okamžitá pomoc v krizi
Opatření 3.1	Fungování specializovaného multidisciplinárního týmu zajišťujícího okamžitou pomoc v krizi s možností detoxifikace v různých formách
Popis	V případě krize spojené s užíváním drog nebo závislostí nemá člověk v Brně zpravidla možnost dostat se k okamžité účinné specializované pomoci. Takovou pomoc mohou zprostředkovat pracovníci multidisciplinárního týmu, kteří pracují jak ambulantní, tak terénní formou, zajišťují okamžitou pomoc v krizi včetně detoxifikace a formou Case managementu poskytují kontinuální péči klientovi i jeho širšímu sociálnímu okolí. V Brně je třeba podpořit vznikání multidisciplinárních týmů, zejména takových, kde působí i zdravotníci, a dále podpořit vznik dalších týmů tak, aby byly pokryty potřeby klientů v Brně. Dále je třeba zlepšovat dosažitelnost lůžkového detoxu pro klienty v případě potřeby. V Brně chybí pobytová služba pro krátkodobou stabilizaci klientů s drogovou problematikou.
Participující subjekty	SMB, Psychiatrická klinika FN Brno, komunitní adiktologické služby
Aktivita	<p>3.1.1 Podpora fungování multidisciplinárních týmů pracujících v terénu a jejich rozšíření o zdravotnické pracovníky</p> <p>3.1.2 Podpora vzniku domácích a ambulantních forem detoxifikace, jejich fungování bude zahrnuto do činnosti příslušných služeb</p> <p>3.1.3 Podpora aktivit umožňujících úzkou spolupráci mezi pracovníky adiktologických služeb a pracovníky lůžkových detoxů</p> <p>3.1.4 Podpora aktivit směřujících k vytvoření specializované služby pro krátkodobou pobytovou stabilizaci klienta v různých fázích vývoje závislosti, ke stabilizaci jejich psychického stavu v náročných životních obdobích, ke stabilizaci klientů s nelátkovou závislostí a ke stabilizaci osob s duální diagnózou</p>
Opatření 3.2	Zřízení specializované telefonické a internetové krizové linky provázané s multidisciplinárním týmem pracujícím formou case managementu
Popis	Osoby, které se dostanou do krize v souvislosti s užíváním drog a závislostí, potřebují často okamžitý kontakt s někým, kdo dobře zná tuto problematiku. Někdy je telefonický kontakt spojený s předáním informací dostačující, jindy je zapotřebí provázat volajícího/píšícího s okamžitou odbornou péčí. Linka by měla být obsluhována odborníky specializovaného multidisciplinárního týmu, kteří budou dobře obeznámeni s krizovým poradenstvím, se sítí služeb v Brně a také budou schopni sami zajistit rychlou odezvu týmu na krizovou situaci. Do doby, než se multidisciplinární týmy rozvinou natolik, že budou schopné poskytovat nepřetržitou krizovou pomoc včetně krizové linky, bude město podporovat rozvoj linek, které provozují komunitní adiktologické služby. Tyto služby musí být dostupné na

	telefonní lince, ale i online na všech relevantních platformách a musí usilovat o efektivní propojování s dalšími podobnými službami v regionu.
Participující subjekty	SMB, zdravotnická zařízení, komunitní adiktologické služby
Aktivity	3.2.1 Podpora rozvoje speciálních multidisciplinárních týmů směrem k rozšíření jejich služeb o služby krizové, včetně provozování krizové linky 3.2.2 Podpora aktuálně fungujících linek, provozovaných komunitními adiktologickými službami, které jsou dostatečně inovativní, usilují o propojování v regionu a směřují k non stop fungování

Strategický cíl 4	Specializovaná nízkoprahová péče
Opatření 4.1	Zvýšení dostupnosti specializovaných nízkoprahových služeb
Popis	Ve sledovaném období jde z větší části o udržení aktuálního rozsahu těchto služeb. Dále pak o zvýšení jejich kvality a personálního zajištění mimo jiné i skrze zvýšení dostupnosti či doplnění jejich nedostatečně realizovaných nebo chybějících segmentů.
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující služby pro uživatele drog včetně alkoholu, lidé se závislostní zkušeností
Aktivity	4.1.1 Zajištění dostupnosti nízkoprahového programu pro problémové uživatele drog ve dnech pracovního volna minimálně v současné podobě. 4.1.2 Terénní práce na exponovaných místech s cílem snižování míry narušování veřejného pořádku (zejm. oblast hlavního nádraží) ve spolupráci s ostatními relevantními subjekty. Podpora realizace prostřednictvím multidisciplinárního týmu. 4.1.3 Inovativní terénní a kontaktní práce s uživateli návykových látek a hráči hazardních her a spolupráce s nízkoprahovými službami pro osoby bez přístřeší. 4.1.4 Udržení a podpora aktuální koncepce začlenění peer pracovníků do praxe nízkoprahových programů.
Opatření 4.2	Specializovaná péče pro skupiny uživatelů drog se zvýšeným rizikem stigmatizace nebo s mnohočetnými potřebami
Popis	Zajištění dostatečné péče v rámci rozsahu i kvality jejího portfolia služeb pro osoby či skupiny osob, které jsou tradičně vystaveny zvýšenému riziku stigmatizace nebo mají mnohočetné potřeby, případně spadají do obou těchto skupin.
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující služby pro uživatele drog včetně alkoholu, lékaři specialisté, Probační a mediační služba
Aktivity	4.2.1 Zajištění poradenství v rámci terénní a kontaktní práce s uživateli návykových látek z těchto specifických segmentů: osoby pracující v tzv. „sex byznysu“, patologičtí hráči hazardních her, propuštění z výkonu trestu či jiných institucí, mladiství a mladí dospělí, osoby z tzv. „LGBT“ komunity, těhotné uživatelky či občané jiných států.

	<p>4.2.2 Úzká spolupráce nízkoprahových programů s vybranými zdravotnickými specialisty (především praktický lékař a stomatolog) v rámci nízkoprahových služeb a podpora především terénních/ambulantních lékařů či jiných zdravotních specialistů zaměřených na jejich klienty.</p> <p>4.2.3 Spolupráce romských a drogových terénních služeb na zvýšení povědomí o nízkoprahových službách a možnostech spolupráce s podporou zapojení peer pracovníků.</p>
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Strategický cíl 5	Včasně řešení problémů s užíváním drog a závislostmi u dětí a dospívajících
Opatření 5.1	Vzdělávací aktivity pro rodiče, pedagogické pracovníky a další dospělé osoby přicházející do styku s dětmi a dospívajícími
Popis	Ačkoliv jsou děti a dospívající zpravidla v kontaktu s dospělými (rodiči, pedagogy, vychovateli, trenéry apod.), často se stává, že problém s drogami či závislostmi je u nich odhalen až příliš pozdě. Pokud totiž dospělí tuto problematiku neznají, nemusí vůbec vnímat signály, že se s dítětem/dospívajícím něco děje, a navíc mohou také vyvolávat dojem, že o tématu drog s nimi není možné mluvit. Je tedy zapotřebí, aby dospělí, kteří s dětmi/dospívajícími přicházejí do styku, měli o drogách a závislostech alespoň základní povědomí, které jim umožní cítit se v tomto tématu bezpečně do té míry, že budou schopni o něm bez obav hovořit. Dále také by měli získat schopnost rozpoznat signály, které mohou naznačovat, že se dítě/dospívající dostává do problémů v této oblasti.
Participující subjekty	PPP Brno, školská zařízení, NNO poskytující příslušné služby
Aktivity	<p>5.1.1 Vzdělávací aktivity (kurzy, semináře, školení v osobní i online formě) zaměřené na pedagogické pracovníky a rodiče, které budou jednak předávat vědecky podložené, nezkrácené informace o drogách a závislostním chování, a jednak budou zprostředkovávat pragmatický, komplexní přístup k užívání drog a závislostem.</p> <p>5.1.2 Prakticky orientované informační materiály o psychoaktivních látkách a o závislostním chování určené pro rodiče a pedagogické pracovníky, které budou poskytovat základní odpovědi na otázky typu: „jak mluvit s dětmi o drogách?“, „co dělat, když pozoruji u dítěte velkou náchylnost k návykovému chování?“, „jak regulovat hraní počítačových her?“ apod.</p>
Opatření 5.2	Rozvoj terénní multidisciplinární práce s dětmi ohroženými závislostmi a jejich rodinami
Popis	Zprávy z terapeutických adiktologických služeb hovoří jednoznačně o tom, že děti a mladiství, obzvláště ty z vysoce ohroženého prostředí, nepatří mezi běžné klienty ambulantních služeb. Terénní sociální pracovníci jsou na druhou stranu v častém kontaktu s mnoha rodinami, kde děti a dospívající užívají drogy a/nebo mají sklony k závislostnímu chování, avšak terapeutická péče pro ně není dostupná. Propojení těchto dvou služeb by mohlo být velice efektivní, protože může například doručit terapeutickou

	péči přímo do rodin ovlivněných závislostí, a přitom využít již předem navázaný vztah s terapeutickou službou.
Participující subjekty	PPP Brno, školská zařízení, NNO poskytující příslušné služby
Aktivity	5.1.1 Spolupráce prorodinných služeb (např. Sociálně aktivizační služby) a adiktologických služeb při psychosociální podpoře dětí a dospívajících ohrožených závislostmi v kontextu jejich rodinného a vrstevnického prostředí

Strategický cíl 6	Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké
Opatření 6.1	Rozšíření zaměření specializovaných služeb na práci s celými rodinami a blízkými závislých
Popis	<p>Podpora rodiny klienta, jeho partnerů a spolupráce s nejbližším sociálním okolím je nezbytná, velmi často se právě oni obracejí na služby s žádostí o pomoc. Řada prokazatelně efektivních postupů v péči o osoby s adiktologickou poruchou je založena na intenzivním zapojení členů rodiny.</p> <p>Stávající nabídka služeb v oblasti drog a závislostí je často orientována pouze na samotné uživatele, přitom problémy těchto osob výrazně ovlivňují fungování a vztahy v celé rodině i jeho sociálním okolí, a naopak rodina a sociální okolí má specifický vliv na uživatele drog a závislé.</p> <p>Organizace poskytující adiktologické služby budou motivovány k tomu, aby od začátku více pracovaly s rodinami a dalšími osobami z blízkého okolí klientů. Pracovníci těchto organizací budou podporováni v tom, aby se více vzdělávali v oblasti práce s rodinou a rodinné terapie a aby využívali prokazatelně efektivní metody, které předpokládají intenzivní zapojení členů rodiny a osob ze sociálního okolí klienta.</p>
Participující subjekty	SMB, komunitní adiktologické služby, zdravotnická zařízení
Aktivity	<p>6.1.1 Podpora vzdělávacích aktivit a programů v oblasti práce s rodinou a rodinné terapie, které jsou odborníky považovány za prokazatelně účinné</p> <p>6.1.2 Podpora služeb, které mají práci s rodinou a blízkým okolím klienta jako součást terapeutického programu</p> <p>6.1.3 Srozumitelné informování široké veřejnosti o možnostech pomoci a podpory pro rodiny a rodinné příslušníky</p>

Strategický cíl 7	Snížení rizik v oblasti nočního života a rekreačního užívání drog
Opatření 7.1	Prevence ohrožení zdraví a bezpečnosti v důsledku užití drog v prostředí zábavy a nočního života
Popis	Podpora preventivních a intervenčních aktivit vedoucích k redukci dopadů vybraných rizikových faktorů ohrožujících zdraví a bezpečnost v důsledku užití drog v prostředí

	zábavy a nočního života. Zaměření na návštěvníky tohoto prostředí.
Participující subjekty	SMB, vybrané kluby ve městě Brně, Městská policie, Komunitní adiktologické služby, svépomocné iniciativy
Aktivity	<p>7.1.1 Průběžný monitoring tohoto dynamického prostředí, který povede k aktualizaci seznamu validních priorit i opatření vzájemně provázaných a vedoucích ke snižování popsaných rizikových fenoménů (viz modely typu „Safer party“ nebo „Hard&Smart“).</p> <p>7.1.2 Provázání opatření (definovaných v rámci aktivity 7.1.1) s dotační politikou města (zejm. dotačními tituly v oblasti kulturní, zdravotní a sociální).</p> <p>7.1.3 Vzdělávání ne-profesionálů v oblasti prevence a snižování rizik (např. personál klubů, represivní složky, ochranka apod.)</p> <p>7.1.4 Aktualizace aktivity ve smyslu vytvoření orgánu či pracovní skupiny pod záštitou města s relevantními aktéry, která bude schopna operativně a součinně řešit akutní problémy (např. výskyt substance s rizikovým obsahem, konflikty, spolupráci jednotlivých složek). Ideální zřízení pod formálně ustanovenou mezirezortní institucí či pozicí, například pracovní skupina pro noční život, případně noční starosta s jasně přidělenou sadou kompetencí, vedoucích k co nejúčinnějšímu podílu na řešení této multidisciplinární agendy města.</p> <p>7.1.5 Udržení aktuálního dosahu účinné kontaktní práce v oblasti nočního života. Podpora přístupů založených na poskytování ověřených informací o účincích a rizicích substancí. Zavedení, případně pevné ukotvení dosud chybějících či inovativních služeb s přesahem do tohoto prostředí. Zejména terénní práce s tímto zaměřením v online prostředí sociálních sítí. Spolupráce na záchytu či testování obsahu neznámých či potenciálně nebezpečných substancí.</p>
Opatření 7.2	Podpora kulturního rozvoje klubů se zohledněním principu snižování rizik
Popis	Podpora pozitivní kultivace prostředí nočního života a zábavy v kontextu principů snižování rizik i podpory veřejného zdraví skrze přímou spolupráci s vybranými hudebními podniky (kluby, festivaly, halové akce, pochody) na snižování míry rizikových faktorů na jejich hudebních akcích a produkci.
Participující subjekty	SMB, vybrané kluby a kulturní akce ve městě Brně, NNO poskytující příslušné služby
Aktivity	<p>7.2.1 Úprava podmínek pro udělování dotací na jednorázové kulturní akce i dlouhodobý provoz klubů s kulturním obsahem respektující principy snižování rizik.</p> <p>7.2.2 Koordinace spolupráce vybraných hudebních podniků na akční skupině nočního života.</p> <p>7.2.3 Podpora certifikátu bezpečnějšího hudebního podniku (s podporou/záštitou města, viz dobrá praxe programu H&S).</p>
Opatření 7.3	Rozvoj specifických intervencí zaměřených na rekreační uživatele psychedelik

Popis	Oblíbenými látkami v kontextu rekreačního užívání a nočního života jsou tzv. psychedelika (např. psilocybin, LSD, DMT, ketamin apod.), která mají charakteristický účinek, jímž se významně liší od dalších psychotropních látek. Neřadí se mezi návykové látky, nicméně mají potenciál výrazně měnit stav vědomí. Jakkoliv většina uživatelů psychedelik hodnotí své zkušenosti pozitivně, vyskytují se také více či méně závažné případy zhoršení duševního stavu, jako například úzkostné či depresivní symptomy, a to již po jednom užití látky. Současný systém adiktologické péče však jejich specifika dostatečně nereflektuje a nenabízí adekvátní pomoc v případě obtíží, ani možnost podpořit pozitivní potenciál těchto látek neboli integrovat psychedelickou zkušenost. Náročná zkušenost s psychedeliky často vyžaduje odbornou podporu, avšak v ČR zatím chybí dostupné specializované služby, které by umožňovaly psychedelickou zkušenost zpracovat. Smyslem tohoto opatření je zajistit terapeutickou pomoc a podporu, včetně online intervencí, a to od speciálně vyškoleného personálu, ideálně s vlastní psychedelickou zkušeností.
Participující subjekty	Neziskové organizace, svépomocné iniciativy
Aktivity	7.3.1 Pilotní ověření nových intervencí (terénních, ambulantních či online) specificky zaměřených na uživatele psychedelik

Strategický cíl 8	Koncepční regulace hazardního hraní a podpora prevence gamblingu
Opatření 8.1	Podpora léčebných a sociálních programů pro hráče a rodiny zejména ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí
Popis	Opatření doplňuje již existující programy v oblasti prevence a léčby gamblingu a zaměřuje se na hráče ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí, u nichž jsou dopady závislosti větší než u běžné populace. Budou podpořeny programy, které doplní projekty o nabídku preventivních a osvětových aktivit pro tuto znevýhodněnou skupinu.
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující příslušné služby a jiní poskytovatelé služeb, Celní správa ČR
Aktivity	8.1.1 Zvýšení informovanosti o možnostech odborné pomoci pro tuto znevýhodněnou skupinu 8.1.2 Podpora práce s rodinami hráčů 8.1.3 Primární prevence mezi sociálně a ekonomicky znevýhodněnými skupinami obyvatel

Opatření 8.2	Prevence on-line a kurzového sázení
Popis	Vzhledem k neustálému nárůstu hráčů v on-line prostředí je potřeba podporovat projekty, které cílí zejména na tuto skupinu hráčů a sázkařů. Jedná se zejména o zajištění informovanosti jak hráčů, tak jejich blízkých.
Participující subjekty	SMB, NNO poskytující příslušné služby
Aktivity	8.2.1 Podpora stávajících aktivit 8.2.2 Osvětová kampaň zaměřená na rizika kurzového sázení a on-line hráčství 8.2.3 Zvyšování informovanosti o možnostech poradenství a pomoci v rizikové skupině

Strategický cíl 9	Koordinace, informovanost a provázanost
Opatření 9.1	Podpora provázanosti jednotlivých služeb a srozumitelné a racionální informování veřejnosti o rizicích závislostí a možnostech pomoci
Popis	Podpora provázanosti všech služeb, které se podílejí na práci s osobami závislými na drogách. Zvýšení vzájemné spolupráce a důraz na mezioborovou spolupráci je žádoucí. Problémem je stále nedostatečná informovanost veřejnosti o drogách a závislostech, jelikož pak vzniká prostor pro stigmatizaci skupin uživatelů návykových látek a k šíření mýtů. Je třeba se zaměřit na odbornou mediální osvětu, která přinese veřejnosti racionální a vědecké poznatky o legálních i nelegálních návykových látkách a závislostech a jejich dopadech.
Participující subjekty	SMB (Městský koordinační tým pro oblast drog a závislostí) ve spolupráci s vybranými subjekty (NNO, zdravotnická a školská zařízení, soukromé subjekty)
Aktivity	9.1.1 Jednání o vytvoření webové stránky „mapa pomoci“ v podobě dostupného přehledu nabízených služeb a aktivit 9.1.2 Příprava destigmatizačních kampaní tematicky koncipovaných pro konkrétní cílové skupiny
Opatření 9.2	Koordinovaná spolupráce odborníků reprezentující mezioborový a mezisektorový přístup včetně zapojení osob s žitou zkušeností
Popis	Pro potřeby účinné implementace vybraných opatření a aktivit je nezbytné zajištění koordinační a koncepční práce odborné pracovní skupiny, kterou bude i nadále poskytovat Městský koordinační tým pro oblast drog a závislostí. Jedná se o expertní

	poradenství pro oblast epidemiologie a výzkumu, oblast služeb pro uživatele a závislé, oblast drogové politiky a další s ohledem na aktuální potřeby po dobu trvání celého implementačního období.
Participující subjekty	SMB (Městský koordinační tým pro oblast drog a závislostí)
Aktivity	9.2.1 Zajištění fungování Městského koordinačního týmu pro oblast drog a závislostí po celé období 2022–2023

Strategický cíl 10	Pravidelný monitoring a evaluace v oblasti drog a závislostí
Opatření 10.1	Evaluace nových projektů v oblasti užívání drog, gamblingu a závislostí ve městě
Popis	Důkladná evaluace je důležitá pro rozvoj nových a inovativních projektů. Toto opatření podpoří evaluační projekty realizátorů inovativních projektů, které budou zajišťovány externím subjektem a povedou k vyhodnocení projektů v takové formě, která bude použitelná pro obhajobu dalšího pokračování.
Participující subjekty	Komunitní adiktologické služby, výzkumné instituce
Aktivity	10.1.1 Evaluační výzkumné projekty
Opatření 10.2	Mapování nových lokalit
Popis	Opatření podpoří projekty, které se budou zaměřovat na analýzu problémových lokalit. Tato analýza pomůže organizacím, které budou do nové lokality vstupovat, utvořit si představu o rozsahu potřebných služeb a o nejvhodnějších metodách, které by měly být použity.
Participující subjekty	Komunitní adiktologické služby, ostatní komunitní služby, výzkumné instituce
Aktivity	10.2.1 Projekty zaměřené na mapování a analýzu nových lokalit s předpokládaným zvýšeným výskytem závislostního chování

3 Hodnocení a plnění Akčního plánu za období 2022–2023

Monitoring a evaluaci jednotlivých opatření a aktivit Akčního plánu bude zajišťovat Koordinační centrum prevence Odboru sociální péče Magistrátu města Brna, konkrétně protidrogový koordinátor ve spolupráci s Městským koordinačním týmem pro oblast drog a závislostí.

Implementace Akčního plánu Strategie politiky města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2022–2023 bude maximálně využívat existující organizační struktury, institucionálního rámce a dlouhodobé fungující spolupráce v rámci sítě realizátorů poskytovaných služeb.

Funkci garanta Strategie a Akčního plánu přebírá oddělení Koordinační centrum prevence Odboru sociální péče MMB, které je zodpovědné za plnění aktivit jednotlivých opatření, včetně vyhodnocování a monitoringu. Při plnění definovaných aktivit se předpokládá spolupráce s externími subjekty, organizacemi a institucemi, jež zaujmou roli realizátorů aktivit prostřednictvím dotačních titulů z rozpočtu města, popř. jiných zdrojů.

Funkci výkonného koordinátora monitorovacích a hodnoticích aktivit zastává protidrogový koordinátor Koordinačního centra prevence Odboru sociální péče MMB.

V případě potřeby aktualizace bude dokument znovu podroben procesu schválení příslušnými orgány města a poté zveřejněn na internetových stránkách města.

Použité zkratky

AP	Akční plán
FN Brno	Fakultní nemocnice Brno
JMK	Jihomoravský kraj (Krajský úřad Jihomoravského kraje)
MKTDZ	Městský koordinační tým pro oblast drog a závislostí
MMB	Magistrát města Brna
NNO	nestátní neziskové organizace
PPP Brno	Pedagogicko-psychologická poradna Brno
SMB	statutární město Brno

Strategická mapa pro Akční plán v oblasti drog a závislostí na období 2022–2023

Strategický cíl 1 Dostupnost běžné zdravotní péče pro zvláště ohrožené skupiny osob užívajících drogy	Strategický cíl 2 Dostupnost bydlení pro osoby užívající drogy	Strategický cíl 3 Okamžitá pomoc v krizi	Strategický cíl 4 Specializovaná nízkoprahová péče	Strategický cíl 5 Včasné řešení problémů s užíváním drog a závislostmi u dětí a dospívajících
Opatření 1.1 Zvýšení dostupnosti terénní zdravotní péče pro zvláště ohrožené skupiny osob užívajících drogy	Opatření 2.1 Úpravy stávajících pobytových služeb za účelem jejich zpřístupnění pro osoby užívající drogy	Opatření 3.1 Fungování specializovaného multidisciplinárního týmu zajišťujícího okamžitou pomoc v krizi s možností detoxifikace v různých formách	Opatření 4.1 Zvýšení dostupnosti specializovaných nízkoprahových služeb	Opatření 5.1 Vzdělávací aktivity pro rodiče, pedagogické pracovníky a další dospělé osoby přicházející do styku s dětmi a dospívajícími
Opatření 1.2 Podpora osob se závislostním chováním při využívání standardní i specializované zdravotní péče	Opatření č. 2.2 Příprava nové pobytové služby s nepřetržitým provozem pro osoby užívající drogy	Opatření 3.2 Zřízení specializované telefonické a internetové krizové linky provázané s multidisciplinárním týmem pracujícím formou case managementu	Opatření 4.2 Specializovaná péče pro skupiny uživatelů drog se zvýšeným rizikem stigmatizace nebo s mnohočetnými potřebami	Opatření 5.2 Rozvoj terénní multidisciplinární práce s dětmi ohroženými závislostmi a jejich rodinami

Strategický cíl 6 Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké	Strategický cíl 7 Snížení rizik v oblasti nočního života a rekreačního užívání drog	Strategický cíl 8 Koncepční regulace hazardního hraní a podpora prevence gamblingu	Strategický cíl 9 Koordinace, informovanost, provázanost	Strategický cíl 10 Pravidelný monitoring a evaluace v oblasti drog a závislostí
Opatření 6.1 Rozšíření zaměření specializovaných služeb na práci s celými rodinami a blízkými závislých	Opatření 7.1 Prevence ohrožení zdraví a bezpečnosti v důsledku užití drog v prostředí zábavy a nočního života	Opatření 8.1 Podpora léčebných a sociálních programů pro hráče a rodiny zejména ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí	Opatření 9.1 Podpora provázanosti jednotlivých služeb a srozumitelné a racionální informování veřejnosti o rizicích závislostí a možnostech pomoci	Opatření 10.1 Evaluace nových projektů v oblasti užívání drog, gamblingu a závislostí ve městě
	Opatření 7.2 Podpora kulturního rozvoje klubů se zohledněním principu snižování rizik	Opatření 8.2 Prevence on-line a kurzového sázení	Opatření 9.2 Koordinovaná spolupráce odborníků reprezentující mezioborový a mezisektorový přístup včetně zapojení osob s žitou zkušeností	Opatření 10.2 Mapování nových lokalit
	Opatření 7.3 Rozvoj specifických intervencí zaměřených na rekreační uživatele psychedelik			